

Heritage and Risk, ICORP-symposium i Istanbul

Rapporterat av Erika Hedhammar

”Cultural Heritage Protection in Times of Risk Challenges and Opportunities” var namnet på ett symposium som hölls i Istanbul 15-17 november 2012. Det anordnades av ICORP, International Scientific Committee on Risk Preparedness. Under två dagar presenterades ett 40-tal föredrag och posters. Eftersom det var ett brett tema varierade ämnena för presentationerna mycket, allt från naturolyckor till bränder och konflikter, men även marknadsföring av kulturarv, sophering, GIS-analyser och sociala mediers roll för skydd av kulturarv.

Teman för de olika presentationspassen var: Disaster Management, Natural disasters, Management of slow risk, Management in Conflict Areas, Innovative Technologies in Risk Mitigation samt Movable and Intangible Heritage Under Risk.

Eftersom symposiet hölls i Istanbul som ligger i jordbävningssområde inleddes det med ett antal föredrag om jordbävningar och historiska byggnader. Många av de följande presentationerna var också inriktade på jordbävning och andra liknande allvarliga katastrofer. Jag kunde tacksamt konstatera att vi är förskonade från dessa enorma katastrofer i Sverige. Men bränder, översvämningar och jordskred förekommer och de två senast nämnda kommer troligen bli vanligare i och med ett framtida ändrat klimat.

För närvarande pågår en hel del katastrofriskreducerande arbete världen över. Tyvärr är inte samarbetet med kulturarvsarbetet så vanligt. Framtida utmaningar kommer vara att skapa förmåga att hantera katastrofer både lokalt och nationellt, ta fram katastrofplaner, samt att utarbeta verktyg och guidelines för arbete med kulturarv före, under och efter katastrofer.

Två presentationer tog upp utmaningar och fördelar med 1954 års Haag-konvention för att skydda kulturarv vid konflikter. En annan presentation tog upp sociala mediers betydelse för att dela information om kulturarv vid katastrofer.

Den presentation som intresserade mig mest var Fiona Macalisters, en engelsk konservator som berättade hur de tränade museipersonal tillsammans med räddningstjänst, hur de ska agera tillsammans vid bränder. Hon presenterade även deras arbete med katastrofplaner och hur de i England testat dessa.

Under symposiet formulerades “The Istanbul Statement on Cultural Heritage Protection in Times of Risk 2012”. De finns att läsa i sin helhet på <http://icorp.icomos.org/index.php/news/39-the-istanbul-statement-2012>

Dagen efter symposiet hölls ett endagsmöte för ICORP-medlemmar. Där informerades om ICORP:s pågående arbeten. Youngkyun Kim från UNISDR (FN:s organ för arbete med katastrofriskreducering) presenterade den globala plattformen för arbete med naturolyckor. ICORP är måna om att kulturarv ska tas upp i dessa sammanhang, varför man förbereder sig för att delta med en presentation vid nästa globala plattformsmöte. I detta sammanhang kan nämnas att Riksantikvarieämbetet är med i Sveriges nationella plattform för arbete med naturolyckor.

ICORP söker exempel på när kulturarv har kunnat vara en tillgång vid katastrofer. Till exempel har det visat sig att vissa traditionella hustyper klarar sig bättre än andra vid jordbävningar. Man vill kunna visa på att kulturarv är viktigt och inte bara till en belastning vid katastrofer. Finns det några liknande svenska exempel som man skulle kunna bidra med, undrar jag?

Vidare tog man upp situationen i Syrien. Man har kontakt med yrkesverksamma där, men det finns inga möjligheter att få till internationellt hjälparbete, eftersom situationen är så allvarlig. Där finns en rad olika risker för kulturarvet i Syrien, som bombskador, plundring och utförsel av föremål, att militären använder kulturarvet för försvarssyften och att civilbefolkningen ockuperar kulturarvet. Man planerar för videomöten och därigenom kunna förbereda dem för kommande arbete med skadedokumentation, nätverksarbete och första-hjälpen-åtgärder för kulturarvet. Det kommer troligen att handla om att skapa digitalt kursmaterial, databaser och annat underlag för kunskap.

Det var tre mycket intensiva och intressanta dagar i Istanbul, men många nya och gamla kontakter, samt intryck och lärdomar. Arrangörerna hade gjort ett gott jobb med transporter, mat, information och simultanöversättning. Tyvärr hann jag inte se mer av Istanbul än Universitetsområdet, bilköer och hotell, men det intryck jag fick var att dit vill jag åka tillbaka och se och uppleva mer och ICORP-gruppen ser jag fram emot att träffa mer på andra platser.